

Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej nt. przyszłości Partnerstwa Wschodniego

Z uwagi na ograniczenia spowodowane wybuchem pandemii COVID-19, czeska prezydencja Grupy Wyszehradzkiej (V4) przełożyła zaplanowane na 8 kwietnia br. spotkanie ministrów spraw zagranicznych Grupy oraz państw Partnerstwa Wschodniego z ministrami spraw zagranicznych Chorwacji, Niemiec, Szwecji oraz gośćmi specjalnymi: Wysokim Przedstawicielem Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa/wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej oraz Komisarzem ds. sąsiedztwa i rozszerzenia. Ministrowie Republiki Czeskiej, Węgier, Polski i Słowacji postanowili jednakże wydać niniejsze wspólne oświadczenie na temat przyszłości Partnerstwa Wschodniego.

1. Wobec zbliżającego się Szczytu Partnerstwa Wschodniego zaplanowanego na czerwiec 2020 roku, doceniamy osiągnięcia dziesięcioletniego okresu obowiązywania ram polityki Partnerstwa, opartych na zasadach i wartościach wytyczonych przez Deklarację Praską z maja 2009 roku. Będziemy dążyć do przyjęcia ambitnego programu przyszłych działań, opartych na wzajemnych konsultacjach. W naszym przekonaniu, Wspólny Komunikat Komisji Europejskiej oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa pt. „Reinforcing Resilience – an Eastern Partnership that delivers for all” dostarczył istotnego wkładu do rozważań przewidzianych podczas szczytu.

2. Dołożymy wszelkich starań, by Partnerstwo Wschodnie zachowało strategiczną wagę i priorytetowe znaczenie w polityce zagranicznej Unii Europejskiej. Z zadowoleniem przyjmujemy zaangażowanie nowego kierownictwa instytucji unijnych na rzecz podniesienia rangi Partnerstwa Wschodniego. Będziemy realizować ten cel również poprzez przeznaczenie odpowiednich środków w następnych Wieloletnich Ramach Finansowych. Fundamentem Partnerstwa Wschodniego po 2020 roku powinno być wdrożenie dwudziestu założeń na 2020 rok („20 Deliverables for 2020”), co pozwoli dostosować nasze działania do potrzeb państw partnerskich. Naszym głównym zadaniem pozostanie ich polityczna i ekonomiczna integracja z Unią Europejską.

3. Przyszła polityka winna być wiarygodna, dynamiczna i atrakcyjna dla naszych partnerów, a jednocześnie odzwierciedlać wspólne wartości leżące u podstaw Partnerstwa Wschodniego: ład międzynarodowy oparty na zasadach i prawie międzynarodowym, mechanizmy demokratyczne, praworządność oraz niezależne sądownictwo i media, ochronę praw człowieka i praw mniejszości, dobre rządzenie, zrównoważony rozwój i gospodarkę rynkową. Istnieje również potrzeba lepszego wykorzystania warunkowości i zachęt oraz skuteczniejszego monitorowania przeprowadzanych reform. Zauważamy procesy wdrożone przez partnerów i zachęcamy ich do dalszego wzmacniania demokracji i dobrobytu, dzięki którym obywatele tych państw staną się bezpośrednimi beneficjentami transformacji. Ponownie potwierdzamy gotowość do dalszego dzielenia się naszym doświadczeniem i wiedzą o transformacji i udzielania pomocy w zakresie budowania zdolności.

4. Partnerstwo Wschodnie powinno zachować swój integracyjny charakter i wspierać europejskie aspiracje oraz decyzje krajów partnerskich, a jednocześnie uwzględniać różnice w podjętych przez nich zobowiązaniach i ich aspiracjach. Powinno także umożliwiać głębszą współpracę sektorową z przygotowanymi do niej i zainteresowanymi nią partnerami. Wdrażanie umów ramowych z partnerami ma działanie motywujące; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmujemy sfinalizowanie negocjacji z Azerbejdżanem i Białorusią. Należy pochylić się nad możliwością aktualizacji umów AA/DCFTA (stowarzyszeniowych/o pogłębionej i kompleksowej strefie wolnego handlu) ze stowarzyszonymi partnerami w obszarach wspólnych zainteresowań. Podkreślamy znaczenie nieprzerwanej pomocy UE w

zakresie budowania zdolności, w tym rozwijania profesjonalnej służby cywilnej, i popieramy pomysł utworzenia Akademii Administracji Publicznej PW.

5. Obecna skomplikowana sytuacja międzynarodowa wymaga szczególnej odporności poszczególnych krajów. Partnerstwo Wschodnie winno skupić się na kompleksowej pomocy partnerom w budowaniu odpornych społeczeństw. Odporność, jako pojęcie szerokie, uwzględniające aspekt demokratyczny, gospodarczy i społeczny oraz wymiar bezpieczeństwa, środowiskowy i humanitarny, powinna przełożyć się na praktyczne działania wspierane odpowiednimi środkami z pożytkiem dla partnerów i regionalnej stabilności w sąsiedztwie Europy. Zapewnienie bezpieczeństwa informacji i zwalczanie dezinformacji wymagają niezależnych mediów, profesjonalnego dziennikarstwa i umiejętności korzystania z mediów. Zagrożeniom hybrydowym, w tym atakom cybernetycznym, należy przeciwdziałać kolektywnie poprzez działania mające na celu wzmocnienie odporności. Trwająca pandemia COVID-19 uwidoczniła potrzebę lepszej współpracy w przypadku klęsk żywiołowych oraz zwiększenia odporności i gotowości systemów opieki zdrowotnej.

6. Popieramy ponowny przydział przez UE natychmiastowej pomocy w wysokości 140 mln EUR oraz 700 mln EUR na łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków pandemii koronawirusa w krajach Partnerstwa Wschodniego. Jako V4 podjęliśmy decyzję o uruchomieniu nadzwyczajnego programu „V4EastSolidarity” dla krajów PW w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego, przy zastosowaniu uproszczonej procedury mającej wzmocnić odporność zdrowotną, społeczną i ekonomiczną grup obywateli krajów PW dotkniętych pandemią COVID-19 i jej skutkami.

7. Podkreślamy niezastąpioną rolę zaangażowanych i aktywnych społeczeństw obywatelskich działających na rzecz lepszej przyszłości swoich społeczności i krajów. Pochwalamy wkład Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego w opracowywanie odpowiedniej polityki. Popieramy intensyfikację kontaktów międzyludzkich i inicjatyw na rzecz młodzieży, w tym utworzenie sieci regionalnych biur współpracy ds. młodzieży.

8. Kolejnym kluczowym elementem Partnerstwa Wschodniego jest dobrobyt i postęp gospodarczy. UE i partnerzy wschodni powinni podjąć odważne kroki w celu rozbudowy i poprawy sieci wzajemnych połączeń, transportu i infrastruktury z myślą o przyszłym sukcesie gospodarczym. Częścią tych działań powinny być gospodarka cyfrowa i łączność cyfrowa. Popieramy wizję stopniowego dostępu naszych partnerów do jednolitego rynku UE do poziomów uznanych za wzajemnie korzystne dla partnerów i państw członkowskich UE. Uznajemy także znaczenie inwestycji dla dobrobytu Partnerstwa Wschodniego i popieramy pomysł utworzenia agencji inwestycyjnej Partnerstwa Wschodniego.

9. Wysiłki, aby sprostać globalnym wyzwaniom związanym z ochroną środowiska, w tym zmianom klimatu, powinny być należycie odzwierciedlone w Partnerstwie Wschodnim po 2020 r. Polityki te powinny być przedmiotem konsultacji z partnerami, tak aby skutecznie odpowiedzieć na ich potrzeby w zakresie ochrony środowiska.

10. Potępiamy bezprawną aneksję Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol przez Federację Rosyjską. Nie uznajemy i nie uznamy tych działań. Wzywamy wszystkie strony do szybkiego i pełnego wdrożenia Porozumień Mińskich. Jednomyślnie wyrażamy zdecydowane poparcie dla jedności, suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej Ukrainy i wszystkich krajów partnerskich.

11. Podkreślamy konieczność jak najszybszego zakończenia nierozwiązanych konfliktów na terytorium krajów Partnerstwa Wschodniego w oparciu o normy i zasady prawa międzynarodowego, zgodnie z zapisami Karty ONZ i Aktu Końcowego z Helsinek.

12. Wyrażamy głębokie przekonanie, iż bliska współpraca między Unią Europejską, Zjednoczonym Królestwem, Stanami Zjednoczonymi i pozostałymi sojusznikami jest korzystna zwłaszcza w obszarze regionalnej stabilizacji oraz odporności i dobrobytu gospodarczego naszych partnerów.

13. Deklarujemy gotowość do dalszego wspierania i rozwijania Partnerstwa Wschodniego po 2020 r. oraz przyczyniania się do ambitnego wyniku Szczytu i pomyślnej i dostatniej przyszłości wschodnich partnerów.